

ภาคผนวก

หลักสูตรวิชาขุดประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา

ตามระเบียบว่าด้วยการสอบวิชาขุดครุ พ.ศ. ๒๕๐๕

วิชาศิลปศึกษา

ภาคทฤษฎี

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับศิลป

๑. ประวัติศาสตร์ศิลป

๒. ทฤษฎีแห่งสี

๓. ทฤษฎีการจัดภาพ

๔. พัฒนาการของเด็กในทางศิลป

๕. วิธีสอนศิลปศึกษา

ภาคปฏิบัติ

ให้เลือกสอบหมวด ก. หรือหมวด ข. แต่เพียง
หมวดเดียว

หมวด ก. วิชาวาดเขียน ให้เลือกสอบรายวิชา
ต่อไปน้เพียงข้อเดียว

๑. รูปคนรูปสัตว์
๒. รูปคนเหมือนแบบสากลและแบบประจำชาติ
๓. ภาพทัศนทัศน์
๔. การจัดภาพเขียน
๕. การเขียนภาพตกแต่ง

หมวด ข. วิชาปั้นสลัก

ให้เลือกสอบรายการต่อไปนี้ เพียงข้อเดียว

๑. รูปคน รูปสัตว์
๒. รูปคนเหมือนแบบสากลและแบบประจำชาติ
๓. รูปลอยตามแบบสากลและแบบประจำชาติ
๔. การจัดรูปปั้นสลัก
๕. การปั้นสลักตกแต่ง

หมวดวิชาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับศิลปะ

ภาคทฤษฎี

๑. วิชาประวัติศาสตร์ศิลป์

๑. ความมุ่งหมายของการเรียนประวัติศาสตร์ศิลปะกรรม

๒. ประวัติศิลปะกรรมของตะวันตก และตะวันออกโดยสังเขป

๓. พัฒนาการของศิลปะกรรมไทย ตั้งแต่สมัยเชียงแสนจนถึงสมัยปัจจุบันโดยสังเขป

๒. วิชาทฤษฎีสี

๑. ความมุ่งหมายของการใช้สีชาติตะวันตก และชาติตะวันออก

๒. แม่สี และความหมายของสี

๓. การใช้สีต่างๆ ดังนี้

ก. สีกดมกสีนตามธรรมชาติ

ข. สีตัดกัน

ค. สีคู่กัน

ง. ค่าของสี

จ. การกำหนดสี (Colour scheme)

๓. วิชาทฤษฎีการจัดภาพ

๑. ความมุ่งหมายของการจัดภาพ เพื่อประโยชน์ของการเขียนและบันทึก

๒. ส่วนประกอบสำคัญในการจัดภาพ คือ เส้น เงาม สี และผิว

๓. หลักสำคัญของการจัดภาพดังต่อไปนี้

ก. หน่วย

ข. จุดศูนย์ถ่วง

ค. จุดศูนย์กลางของความสนใจ

๔. ชนิดของการจัดภาพ ดังต่อไปนี้

ก. Dominance

ข. Transition

ค. Convergence

๔. Repetition

๕. Circular

๕. การแก้ไขสิ่งที่มีผิดในการจัดภาพ ตามหลักเกณฑ์ของทฤษฎีการจัดภาพ

๖. ความสัมพันธ์ ของการจัดภาพ กับวิชาอื่น ๆ ในศิลปกรรม

๔. *วิชาพัฒนาการของเด็กในทางศิลปะ*

๓. พัฒนาการทางสังคมและทางอารมณ์ของเด็ก โดยสังเขป

๒. จินตนาการของเด็กในระดับอายุ ๖-๗ ขวบ

๓. การสร้างความคิดรวบยอดเกี่ยวกับรายละเอียดของสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กเห็นอายุ ๘-๑๐ ขวบ

๔. การพยายามที่จะแสดงออกให้เหมือนของจริง ในระหว่างอายุ ๑๑-๑๓ ขวบ

ภาคปฏิบัติ

หมวด ก. วิชาวาดเขียน

๑. รูปคน รูปสัตว์

ก. ความมุ่งหมาย ของ การ ร่าง สเก็ตซ์ภาพคน
ภาพสัตว์ ที่จะนำมาประกอบเขียนภาพตกแต่ง และ
การจัดภาพ

ข. การร่างภาพอย่างเร็ว (Quick sketch)

ค. การร่าง (Sketch) ภาพตามลักษณะต่างๆ

คือ ภาพสัตว์ ภาพปริมาตร และภาพเงา

๒. รูปคนเหมือนแบบสากลและแบบประจำชาติ

ก. ความมุ่งหมายของการเขียนภาพ

ข. การใช้เงาในการวาดภาพคน

ค. การใช้สีภาพคน

ง. ลักษณะของภาพคน

จ. การจัดภาพแคศัรยะ ภาพครึ่งตัว และ

ภาพเต็มตัว

๓. ภาพทิวทัศน์

ก. ความมุ่งหมายของการเขียนภาพ

ข. การจัดภาพ

ค. การร่างภาพ

ง. การใช้เงา

จ. การไว้สี

๔. การจัดภาพเขียน

ก. ความมุ่งหมายของการเขียนภาพ

ข. คุณภาพของวัสดุที่ใช้ในการเขียนภาพ
และการจัดภาพต่างๆ

ค. การออกแบบ การจัดภาพตามเรื่องราวที่
กำหนดให้

ง. การใช้สีตามกฎกำหนดสี (Colour
scheme)

จ. การออกแบบลวดลายแบบสากล แบบ
ประจำชาติ เพื่อประกอบการจัดภาพ

๕. การเขียนภาพตกแต่ง

ก. ความมุ่งหมายของการเขียนภาพ

ข. คุณภาพของวัสดุที่ใช้ในการเขียนภาพ

ค. การเขียนภาพให้เหมาะสมกับสิ่งก่อสร้าง

- ง. การออกแบบตกแต่งตามความต้องการของ
เรื่องราวต่างๆ
- จ. การใช้สีภาพตกแต่ง
- ฉ. การออกแบบลวดลายแบบสากล แบบ
ประจำชาติ เพื่อประกอบการเขียนภาพตกแต่ง

หวมต ข. วิหบบันสถัก

๑. รูปคน รูปสัตว์

- ก. ความมุ่งหมายของการบัน
- ข. การบันลักษณะและท่าทางอย่างเร็ว
- ค. การบันแบบดอยตัว นุนและแบน
- ง. การร่างภาพ การสร้างโครงร่าง การขึ้น

รูป การให้สัดส่วน และการแสดงผิว

- จ. การทำแม่พิมพ์และการหล่อปูนพลาตเตอร์

๒. รูปคนเหมือนแบบสากลและแบบประจำชาติ

- ก. ความมุ่งหมายของการบัน
- ข. การให้รูปทรง น้ำหนัก และเงาในการบัน
- ค. การบันแบบดอยตัว นุนและแบน
- ง. การให้ลักษณะและท่าทางต่างๆ
- จ. การทำแม่พิมพ์ และการหล่อปูนพลาต-

เตอร์

ฉ. การจัดปั้นรูปคน แคศรีระ ครึ่งตัวและ
เต็มตัว

๓. ลวดลายแบบสากลและแบบประจำชาติ

ก. ความมุ่งหมายของการปั้นลวดลาย

ข. ความแตกต่างของลวดลาย

ค. เพื่อออกแบบปั้นสลักลวดลายที่กำหนดให้

ง. การปั้นสลักลวดลาย แบบแบนและนูน
การแสดงเส้น ลัดส่วน และผิว

จ. คุณภาพของวัสดุที่ใช้ในการปั้นสลัก

ฉ. การทำแม่พิมพ์หล่อ และการแกะสลัก

ด้วยปูนพลาสเตอร์

๔. การจัดรูปปั้นสลัก

ก. ความมุ่งหมายของการจัด

ข. คุณภาพของวัสดุที่ใช้ในการจัด

ค. การออกแบบ การจัดตามที่กำหนดให้

ง. การจัดภาพปั้นสลัก ตามแบบแบนและนูน
การแสดงเส้น ลัดส่วน และผิว

๑. การทำแม่พิมพ์หล่อ และแกะสลักด้วยปูน
พลาสเตอร์

๕. การปั้นสลักตกแต่ง

ก. ความมุ่งหมาย

ข. คุณภาพของวัสดุที่ใช้

ค. ความเหมาะสมกับสิ่งก่อสร้าง

ง. การออกแบบปั้นสลัก ภาพสิ่งตกแต่ง ได้
ตามที่กำหนดให้

๖. การปั้นสลักตกแต่งตามแบบแผน และนูน
การแสดงเส้น ลัดส่วน และมีว

๗. การทำแม่พิมพ์การหล่อ และแกะสลัก
ด้วยปูนพลาสเตอร์

วิธีสอนวิชาศิลปะศึกษา

ให้รู้และเข้าใจวิธีสอนวิชา ศิลปะศึกษา ตามหัวข้อ
ต่อไปนี้

ก. ความมุ่งหมาย

ข. ความสัมพันธ์ ระหว่าง วิชาศิลปศึกษา กับ
วิชาอื่น

ค. วิธีสอน

ง. อุปกรณ์การสอน

จ. การวัดผล

หลักสูตรวิชาความซาบซึ้งในศิลปะ

(ART APPRECIATION)

ชั้น ป. กศ. พ.ศ. ๒๕๐๒

ความมุ่งหมาย

๑. เพื่อศึกษาถึงความหมายของศิลปะ (Art) และการออกแบบ (Design) และวิเคราะห์ส่วนสำคัญของงานด้านศิลปะ

๒. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ตามหลักการของศิลปะ สามารถนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันได้

๓. เพื่อให้มีประสบการณ์ต่างๆ ทางด้านทฤษฎี และทางด้านปฏิบัติของศิลปะ

เนื้อเรื่อง

๑. ความหมายทั่วไปของศิลปะ (Art) และการออกแบบ (Design)

๒. ส่วนประกอบสำคัญ ของการออกแบบ
(Elements of design) เส้น (Line) คุณค่า
(Value) รูปร่าง (Shape) มวล (Mass) การวาง
ช่วงระยะ (Space) สี (Colour) ลักษณะพื้นผิว
(Texture)

๓. หลักของการจัด (Principles of arrangement)

ความสมดุลย์ (Balance)

สัดส่วน (Proportion)

ช่วงจังหวะ (Rhythm)

ความกลมกลืน (Harmony)

ความแตกต่าง (Contrast)

การย้ำให้เกิดจุดเด่น (Emphasis)

๔. ทฤษฎีของสีและการใช้สี

จิตวิทยาในการใช้สี, วิถีผสมสี, วิถีใช้สีให้
กลมกลืนกัน (Harmony) วิถีใช้สีให้ตัดกัน (Contrast)
วิถีใช้สีให้สมดุลกัน (Balance)

๕. สถาปัตยกรรม ความหมายของสถาปัตยกรรม ลักษณะของบ้านที่ดี ความรู้เบื้องต้นในการตกแต่งบ้านและโรงเรียน การเห็นคุณค่าและเข้าใจในสถาปัตยกรรม

๖. ปฏิมากรรม ความหมายของปฏิมากรรม การเห็นคุณค่าและเข้าใจในปฏิมากรรมไทย

๗. การวาดเขียน ความหมายของการวาดเขียน การเห็นคุณค่าและเข้าใจในภาพเขียนไทย

หลักสูตรวิชาการสอนศิลปในโรงเรียนประถม

Teaching art in The Elementary School

ชั้น ป. ลศ. พ.ศ. ๒๕๐๒

ความมุ่งหมาย

๑. เพื่อให้เข้าใจถึงความสำคัญ และหลักการต่างๆของศิลปศึกษา
๒. เพื่อให้มีความสามารถในการสอนศิลป ในระดับชั้นประถมศึกษา
๓. เพื่อให้มีประสพการณ์ในการใช้วัสดุ และเครื่องมือต่างๆ ให้เหมาะสมกับความเจริญของเด็กแต่ละวัย

เนื้อเรื่อง

๑. จุดมุ่งหมายและขอบเขตของศิลปศึกษา
๒. วิธีการสอนและปัญหาต่างๆในการสอนศิลป ในระดับชั้นประถม

๓. กิจการกิจกรรม เพื่อให้ให้นักเรียนมีประสบการณ์ในการใช้วัตถุและเครื่องมือชนิดต่างๆ ให้เหมาะสมกับความเจริญในด้านต่างๆ เช่น ความเจริญทางกาย สมชอง และอารมณ์ของเด็ก แต่จะวิจัยในระดับชั้นประถมศึกษา

หลักสูตรวิชาศิลปปรัชกษณ์

(Art appreciation)

ชั้น ป. กศ. สูง พ.ศ. ๒๕๐๔

เนื้อเรื่อง

๑. เข้าใจความหมาย ความสำคัญของศิลปะ และการออกแบบ

๒. เข้าใจองค์ประกอบของศิลปะ และหลักการ จัดงานศิลปะ

๓. การตกแต่งภายใน

ก. การตกแต่งชั้นเรียน เช่น แผ่นป้ายนิเทศ การจัดนิทรรศการรวมภายในห้อง

ข. การตกแต่งภายในบ้านเช่นการจัดเครื่อง แต่งเรือน

๔. สถาปัตยกรรม

ก. ลักษณะสถาปัตยกรรมแบบต่างๆ

- ข. ลักษณะบ้านที่
 - ค. การจัดบริเวณบ้านที่
 - ง. ลักษณะของผังเมืองที่
๕. จิตรกรรม
 - ก. จิตรกรรมที่มีชื่อเสียงในอดีต ทั้งของไทย และสากล
 - ข. จิตรกรรมสมัยใหม่
 ๖. ประติมากรรม
 - ก. ประติมากรรมที่มีชื่อเสียงในอดีต ทั้งของไทยและสากล
 - ข. ประติมากรรมสมัยใหม่
 ๗. เครื่องแต่งกาย
 - ก. ลักษณะเครื่องแต่งกาย ที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพ
 ๘. ศิลปะการจัดฉากและเวที
 - ก. ชนิดของฉากแบบต่างๆ
 - ข. ชนิดของเวทีและการให้แสง

๘. พานิชย์และอุตสาหกรรมศิลป์
 - ก. ภาพโฆษณาและการจัดตู้แสดงสินค้า
 - ข. ลักษณะที่ดีของอุตสาหกรรมศิลป์ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

จุดมุ่งหมาย

๑. ให้เข้าใจและนิยมศิลป์
๒. ให้รู้หลักของศิลป์ เพื่อเป็นพื้นฐานในการพิจารณางานศิลป์
๓. ให้มีความสามารถ ในการกำหนดค่าของงานศิลป์
๔. ให้มีประสบการณ์ ในการศึกษาศิลปชนิดต่างๆ

ข้อสอบวิชา ชุดครูประกาศนียบัตร วิชาการศึกษา
หมวด ค. พ.ศ. ๒๕๐๓ วิชาศิลปศึกษา ภาคฤดูร้อน
๔๔ คะแนน เวลา ๒ ชั่วโมง

เขียนชื่อและเลข ประจำตัวสอบตัว บรรจงไว้ที่หัว
กระดาษเขียนตอบทุกแผ่น

ให้เลือกตอบ ๑ ข้อ

๑. การศึกษาวិชาประวัติศาสตร์ศิลปกรรมนั้น ผู้
ศึกษาได้รับประโยชน์อย่างไรบ้าง จงอธิบาย

๒. ก. จงบรรยายถึงลักษณะและความงดงาม
ของพระพุทธรูปในสมัยสุโขทัยตามที่ทราบ

ข. จงบอกชื่อพระพุทธรูปที่มีลักษณะงดงาม
เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายมา ๓ ชื่อ พร้อมทั้งอธิบาย
ว่า พระพุทธรูปเหล่านั้นเป็นแบบสมัยใด

ค. จงบรรยายสั้นๆ ตามหัวข้อต่อไปนี้

๑. ศิลปสมัยรัตนโกสินทร์ จัดว่าเป็นศิลปะที่

เจริญสูงสุด (Classic period)

๒. เครื่องปั้นดินเผาของไทยมีชื่อเสียงมาก ในสมัยสุโขทัย

๓. เราสำรวจ พบศิลปะ สมัยก่อน ประวัติศาสตร์ มากที่จังหวัดลพบุรี

๔. จิตรกรรมฝาผนังของไทยสมัยอยุธยา และ สมัย ต้นรัตนโกสินทร์ ส่วนมาก เป็นภาพเขียน เรื่องราวของพระพุทธศาสนา

๕. ศิลปกรรมเป็น สิ่งที่แสดงให้เห็น ความเจริญ ในด้านจิตใจและวัฒนธรรมของแต่ละชาติ

๓. จึงให้ ความ หมายถึง สักลม กัดกินกัน ตาม ธรรมชาติ สักลม กัดกินกันตามธรรมชาติมีกี่สี อะไรบ้าง ให้บอกชื่อเป็นภาษาไทยหรืออังกฤษ และให้เรียง ลำดับเป็นพวกๆ คู่กันไป ให้ใช้สีน้ำ หรือดินสอสี เขียนสีลงหน้าชื่อของสีนั้นๆ ด้วย

๔. ในทางจิต กรรมและปฏิมากรรม จำเป็น หรือไม่ที่จะต้องให้หลักเกณฑ์ของการจัดภาพ (Com-

position) หลักเกณฑ์การจักภาพที่กล่าวนี้มีอะไรบ้าง
จงอธิบาย

๕. การจักภาพ คืออะไร เหตุใดจึงถือว่าการจักภาพเป็นหลักสำคัญของศิลปกรรม อธิบายให้เข้าใจ พร้อมทั้งเขียนภาพประกอบ ๒ ภาพ เพื่อเปรียบเทียบระหว่างภาพที่มีการจักภาพดีและไม่ดี

๖. จงบรรยายพัฒนาการทางศิลปะ ตามหัวข้อต่อไปนี้

ก. เด็กนักเรียนในระดับประถมศึกษาตอนต้น มีพัฒนาการในการแสดงออกทางศิลปะอย่างไรบ้าง

ข. พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก ในการแสดงออกที่เหมือนของจริง (Realistic Stage) และการแสดงออกในขั้นไขเหตุผล (Stage of Reasoning) มีลักษณะของการแสดงออกอย่างไรบ้าง

๗. วิชาศิลปะศึกษา ช่วยในการพัฒนาการเด็กได้อย่างไร

๘. การใช้สีในวงการจัดกรรมของไทย ตามที่

ปรากฏเหตุคืออยู่ มีความมุ่งหมาย ลักษณะของการได้
ดี ลักษณะของภาพที่ปรากฏเป็นจิตรกรรม และความ
หมายของดี แตกต่างกับทางตะวันตกอย่างไร จึง
อธิบายพอสังเขป

นายสงัด นุสติกถาวร	นายวิรัช พิชญ์ใหญ่ชัย
นายอารี สหพันธ์	นายเฉลิม นาคีรักษ์
นายสุวัฒน์ เกสรกุล	นายแสง ประพันธ์
นายป๋วย หรือม่วงค์	นายบัณฑิตจบ พลางค์

ข้อสอบวิชา ชุดครูประกาศนียบัตร วิชาการศึกษา
หมวด ค. พ.ศ. ๒๕๐๖ วิชา วิธีสอนศิลปศึกษา
๓๖ คะแนน เวลา ๑ ชั่วโมง

เขียนชื่อ และเลขประจำตัวสอบตัวบรรจงไว้ที่หัว
กระดาษเขียนตอบทุกแผ่น

ให้เลือกตอบ ๓ ข้อ

๑. ท่านจะสอนศิลปศึกษาให้สัมพันธ์กับพัฒนาการทางศิลปะของเด็กได้อย่างไร
๒. ท่านเป็นครูสอนศิลปศึกษา ท่านมีความมุ่งหวังที่จะให้เด็กที่ท่านสอนจบไป ประกอบงานศิลปะเป็นอาชีพหรือหวังเพียงใด
๓. ท่านเป็นครูสอนศิลปศึกษา วันหนึ่งครูสอนเลขคณิตขาด ท่านต้องเข้าสอนแทนในวิชาคณิตสย ท่านจะสอนให้เด็กเข้าใจได้อย่างไร โดยใช้วิชาศิลปะเข้าช่วย

๔. ในการสอนวิชาศิลปะศึกษา ท่านจำเป็นต้องทำบันทึกการสอน จงเขียนอธิบายการทํานันทนาการสอนวิชาศิลปะศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ตามหัวข้อต่อไปนี้

๑. ชื่อเรื่องที่จะสอน
๒. ความมุ่งหมาย
๓. ขั้นตอนเตรียมเด็กเข้าสู่เรื่องที่จะสอน
๔. วิธีสอน
๕. เครื่องมือและอุปกรณ์การสอนที่จะใช้
๖. งานที่กำหนดให้เด็กทำเพื่อลำดับใช้วัสดุ

นายสงัด มณีคุณาวรร

นายวิรัช พิษณุไพบูลย์

ข้อสอบวิชาชุดครูประกาศนียบัตร วิชาการศึกษา
หมวด ค. พ.ศ. ๒๕๐๑ วิชาศิลปศึกษา ภาคปฏิบัติ
๕๐ คะแนน เวลา ๓ ชั่วโมง

เขียนชื่อ และเลขประจำตัวสอบตัวบรรจงไว้ที่หัว
กระดาษเขียนตอบ

ให้เลือกสอบหมวดใดหมวดหนึ่งเพียง ๑ ข้อ

หมวด ก. วิชาวาดเขียน

๑. ภาพคนหรือภาพสัตว์

ให้เลือกเขียนภาพคน หรือภาพสัตว์อย่างใดอย่าง
หนึ่งเพียงอย่างเดียว แสดงรูปร่าง ส่วนสัต์ การทรง
ตัว แสงเงา ในท่าคนผู้ขายยื่น ทางด้านหน้า พักขาข้าง
หนึ่ง หรือถ้าจะเขียนสัตว์ให้เขียน ม้าหรือวัว ทาง
ด้านข้าง เน้นส่วนสัต์ รูปร่าง และส่วนละเอียดต่างๆ
ให้ชัดเจนด้วยดินสอดำและถ่าน (Charcoal) ขนาด
กระดาษ ๓๐x๕๐ เซนติเมตร

นายเฉลิม นาคีรักษ์

๒. ภาพคนเหมือนแบบสากล

ให้เขียนภาพคนเหมือนจากคนจริง หรือจากรูป
 บันทึคนที่หล่อด้วยพลาสติกหรือโลหะ ถ้าคนจริงให้ทำ
 คนที่มีอายุตั้งแต่ ๕๐ ปีขึ้นไป เขียนแค่เงา แสดงลักษณะ
 ต่างๆให้เหมือนหุ่นทุกประการ ด้วยดินสอดำหรือถ่าน
 (Charcoal) เน้นแสงเงาและส่วนละเอียดต่างๆให้ชัด
 เจน ขนาดกระดาษ ๓๐×๕๐ เซนติเมตร

นายเฉลิม นาคีรักษ์

๓. ภาพทิวทัศน์

ให้เขียนภาพทิวทัศน์จากทัศนียภาพที่อยู่ใกล้เคียง
 กับสถานที่สอบ ซึ่งอาจแยกออกได้เป็น ๓ ประเภทคือ

๑. ภาพบก ๒. ภาพทะเล ๓. ภาพสิ่งก่อสร้าง

ให้เขียนด้วยสีน้ำตามสีของจริง ให้เขียนเพียง
 ภาพเดียว ขนาดของภาพ ภาพบก ขนาด ๓๐×๕๐
 ซม. ภาพทะเล ๒๗×๕๐ ซม. ภาพสิ่งก่อสร้าง ๓๐×๕๐
 ซม.

นายดีว จีระเศรษฐ์

๔. การจัดทำภาพเขียน

ให้เลือกจัดทำภาพเขียนจากหนังสือนิทานอีสป เรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อประกอบการสอนกำหนดขนาด ๓๐×๔๐ เซนติเมตร โดยบรรยายภาพด้วยตัวอักษรไทย แบบบรรจงไว้ข้างล่างภาพนั้นๆด้วย

เลือกตอบเฉพาะข้อ ๑ หรือข้อ ๒ เพียงข้อเดียว

(๑) เขียนขึ้นตามเรื่องราวของนิทานที่ต้องการ โดยจัดทำภาพให้ถูกต้องตามทฤษฎีการจัดภาพ ระบายด้วยสีน้ำ (สีแบนๆไม่ต้องมีกลมกลืน) แล้วตัดเส้นรูปนอกด้วยสีดำ

(๒) จัดภาพ โดยเลือกใช้ภาพคน—สัตว์ ให้ตรงกับท้องเรื่อง และถูกต้องตามทฤษฎีการจัดภาพ แล้วเขียนภาพฉากหลัง ระบายด้วยสีน้ำให้เข้ากับเรื่องราว (ใช้สีแบนๆไม่ต้องมีกลมกลืน)

นายบรรจบ พลางค์

๕. การเขียนภาพตกแต่ง

ให้ออกแบบเขียนภาพตกแต่งผนังห้องฝึกสอนดนตรีสำหรับโรงเรียน เพื่อช่วยให้มีบรรยากาศที่น่าสนใจในวิชาการดนตรี ดังรายละเอียดต่อไปนี้

(๑) จงออกแบบเขียนภาพตกแต่ง ลงในแผ่นกระดาษวาดเขียนขนาดกว้าง ๓๕ เซนติเมตร ยาว ๕๐ เซนติเมตร หรือใหญ่กว่านี้เล็กน้อย ให้ผู้สอบเลือกรูปที่จะเขียนตามขนาดที่กำหนดให้เพียง ๑ ภาพเท่านั้น

(๒) ลักษณะของภาพตกแต่ง ให้มีเรื่องเกี่ยวข้องกับกิจกรรมส่งเสริมการดนตรี ซึ่งจะเป็นดนตรีสากลหรือดนตรีประจำชาติก็ได้

(๓) สีที่ใช้ในการประกอบภาพเขียนนี้ ใช้สีน้ำ
แสดงโทนสี (Tonality) ตามความเหมาะสมของ
เรื่องที่เกี่ยวข้องกับคนตรีสากลหรือดนตรีประจำชาติ

นายเด่น จันทนะโพธิ์

หมวด ข. วิชาปั้นสลัก

๖. รูปคน รูปสัตว์

ให้ปั้นภาพนูน (Bas-relief) จากคนหรือสัตว์
ในท่ายืนหรือนั่งที่เห็นจากด้านข้าง (Profile) ขนาด
๖ นิ้ว ยาว ๓๖ นิ้ว ด้วยวิธีปั้นอย่างรวดเร็ว (Sketch)

๗. รูปคนเหมือนแบบสากล

ให้ปั้นภาพนูน (Bas-relief) จากหน้าคนเพียง
หน้า (แบบจีนเหรียญ) จากด้านข้าง (Profile) ใน
วงกลมหรือรูปไข่ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๘ นิ้ว

นายสุวัฒน์ เกตุรงค์

๘. รูปลดทอนแบบประจำชาติ

ให้ปั้นลายนูนประจำยามตามแบบของศิลป์ไทย (ลาย

ไทย) แบ่งส่วนละเอียดพอเหมาะ แสดงรูปลักษณะ และต้นตึก (Relief) ให้ถูกต้อง ขนาด $๒" \times ๓" \times ๒"$
นายแสง ประพันธ์

๘. การจัดรูปปั้นสลัก

ให้ใช้ดินเหนียวหรือดินน้ำมันจัดภาพปั้นนูน Bas relief) ตามหัวข้อที่กำหนดให้ต่อไปนี้ ๓ หัวข้อ

ก. ความสัมพันธ์ระหว่างมารดากับบุตร

ข. ประเพณีอย่างใดอย่างหนึ่งของชาวไทย

ขนาดภาพ $๒" \times ๓๐"$

นายบุญ พร้อมวงศ์

๑๐. ปั้นสลักตกแต่ง

ให้ใช้ไม้สักหรือไม้ชนิดใดชนิดหนึ่ง สลักเป็นรูป ใบไม้จัดทับกันบ้าง เหลื่อมกันบ้างตามแต่จะเห็นงาม ก็ใบก็ได้ สลักติดบนฐานรูปสี่เหลี่ยมคางหมู ขนาด $๘" \times ๘"$ หนาประมาณ $๑.๓/๒"$ สลักเสร็จแล้วแต่งให้เรียบร้อย ไม่ต้องทาสีหรือน้ำมันใด ๆ ทั้งสิ้น

นายแสง ประพันธ์

ข้อสอบวิชาชุดครูประกาศนียบัตร วิชาการศึกษา
หมวด ค. พ.ศ. ๒๕๐๗ วิชา วิธีสอนศิลปศึกษา ๓๖
คะแนน เวลา ๓ ชั่วโมง

เขียนชื่อและเลขประจำตัวสอบตัวบรรจง ไว้ที่หัว
กระดาษเขียนตอนทุกแผ่น

ให้เลือกตอบ ๓ ข้อ

๑. ขณะที่ท่านทำการสอน ศิลปศึกษา ในชั้นนี้ ท่านมุ่งหวังที่จะให้เด็กที่ท่านสอนประกอบงานให้ ได้เท่ากับบทเรียนที่ท่านให้ หรือมุ่งหวังเพียงให้เด็กเกิดความซาบซึ้ง (Appreciation) เท่านั้น หรือมีความมุ่งหวังอื่น ๆ อธิบายให้เห็นจริง
๒. การประเมินผลการศึกษาศิลปะของเด็กที่ท่านสอน ท่านมีวิธีการตามขั้นอย่างไร ให้อธิบาย
๓. ท่านมีหลักในการจัดกิจกรรมสำหรับสอนเด็ก ในชั้นประถมศึกษาอย่างไร จงยกตัวอย่างการจัดกิจ-

กรรมสำหรับสอนชั้นประถมปีที่ ๔ มา ๓ กิจกรรม พร้อมกับ
กับเหตุผล

๔. ในการสอนวิชาศิลปะศึกษา ท่านจะใช้อุปกรณ์
การสอนชนิดใดได้บ้าง จงอธิบายมาโดยละเอียด

นายสงัด นุสิกถาวรล

นายวิรัตน์ พิษณุไพบูลย์

ข้อสอบวิชาชุดครูประกาศนียบัตร วิชาการศึกษา
หมวด ก. พ.ศ. ๒๕๐๗ วิชา ศิลปศึกษา ภาคปฏิบัติ
๘๐ คะแนน เวลา ๓ ชั่วโมง

เขียนชื่อและเลขประจำตัวสอบด้วยบรรจง ไว้ที่หัว
กระดาษเขียนตอบทุกแผ่น ให้เลือกสอบหมวดใดหมวด
หนึ่งเพียง ๑ ข้อ

หมวด ก. วิชาวาดเขียน

๑. ภาพคนหรือภาพสัตว์

ให้เลือกเขียนภาพคนหรือภาพสัตว์ อย่างใดอย่าง
หนึ่ง เพียงอย่างเดียว

ภาพคน ให้เขียนคนผู้ชายในท่ายืน (ถอดเสื้อ
นุ่งกางเกงขาสั้น เพื่อให้เห็นรูปร่างได้ชัดเจน) ทางด้าน
หน้าหรือด้านอื่น ตามแต่จะเห็นงาม แสดงสัดส่วน,
รูปร่าง, การทรงตัว, แสง—เงา และเน้นส่วนละเอียด
ต่าง ๆ ตลอดจนความรู้สึกตามสภาพที่เป็นอยู่ให้เด่นชัด

ด้วยถ่าน Charcoal หรือ ดินสอดำ ขนาด 30×50 ซม.

ภาพสัตว์ ให้เขียนจากสัตว์จริง หรือจากสัตว์ที่หล่อด้วยปูนพลาสเตอร์ จำพวกสัตว์สี่เท้า เช่น ม้า หรือวัว หรือ ควาย หรือ ช้าง อย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียว แสดงส่วนสัตว์ รูปร่าง, ท่าทาง, แสงเงา และเน้นส่วนละเอียดต่าง ๆ ตลอดจนความรู้สึกตามสภาพที่เป็นอยู่ให้เด่นชัด ด้วยถ่าน Charcoal หรือ ดินสอดำ ขนาด 30×50 ซม.

นายเฉลิม นาคีรักษ์

๒. ภาพคนเหมือนแบบสากล

ให้เขียนคนเหมือนจากคนจริง หรือ หุ่นคนเหมือนที่หล่อด้วยปูนพลาสเตอร์หรือโลหะขนาดครึ่งตัว แสดงการวางท่า ตำแหน่งต่าง ๆ ของ ตา, คิ้ว, จมูก, ปาก และส่วนอื่น ๆ ตลอดจนความรู้สึก ให้เหมือนของจริง เน้นส่วนต่าง ๆ ให้เด่นชัด ด้วยถ่าน Charcoal หรือ ดินสอดำขนาด 30×50 ซม.

หมายเหตุ จะเขียนเป็นแบบสากล หรือแบบประจำชาติก็ได้ โดยเน้นตามอุดมคติของแต่ละแบบให้เด่นชัด

นายเฉลิม นาคีรักษ์

๓. ภาพทิวทัศน์

ให้เขียนภาพทิวทัศน์ ด้วยสีน้ำตามสีของจริงที่เห็นจากธรรมชาติ จากทัศนียภาพที่อยู่ใกล้เคียงกับสถานที่สอบ

ให้เลือกเขียนประเภทใดประเภทหนึ่ง ตามที่กำหนดให้ดังนี้ คือ

๑. ภาพบก มีต้นไม้, ทิวไม้, ป่า, เขา,ทุ่งนา, โรงนา และอื่น ๆ ตัดภาพให้สวยงาม ตามหลักของการเขียนภาพทิวทัศน์ ขนาดภาพ ๓๐×๔๐ ซม.

๒. ภาพสิ่งก่อสร้าง มีอาคาร, บ้านเรือน, และมีต้นไม้ ถนนหนทาง เป็นส่วนประกอบ การเขียนต้องให้ถูกต้องตามหลักทัศนียวิทยา ขนาดภาพ ๓๐×๔๐ ซม.

จะเป็นภาพทางตั้ง หรือภาพทางนอน ให้ผู้สอบพิจารณาตามความเหมาะสม

นายด้วง จิตรเศรษฐ์

๔. การจัดทำภาพเขียน

ให้เลือกรูปภาพเขียนจากหัวข้อเรื่องต่อไปนี้ ข้อใดข้อหนึ่งเพื่อประกอบการสอน กำหนดขนาด ๓๐×๔๐ ซม. เขียนชื่อภาพด้วยอักษรภาษาไทย แบบบรรจง ใต้ข้างล่างภาพด้วย

๑. บ้านของฉัน

๒. โรงเรียนของฉัน

ให้จัดทำภาพเขียนแบบง่าย ๆ โดยแสดงให้เห็นว่าบ้านหรือโรงเรียนมีลักษณะอย่างไร มีอะไรบ้างเป็นสิ่งแวดล้อม หรือมีใครบ้างภายในบ้าน หรือโรงเรียนนั้น ที่ควรจะต้องแสดงออกมาให้เห็นในภาพ เสร็จแล้วระบายด้วยสีน้ำตัดเส้นให้สวยงาม

นายบรรจบ พลวงค์

๕ การเขียนภาพตกแต่ง

สมมุติว่าผู้สอบมีหน้าที่ตกแต่งสถานที่ซึ่งการแต่ง
 “ห้องอาหาร” แบบสมัยปัจจุบันในสภาพระดับฐานะ
 ปานกลาง ตามที่เห็นสมควร

ในขั้นนี้ จงเขียนเป็นภาพแสดงเป็นแบบห้อง
 อาหารที่ตกแต่งสำเร็จแล้ว. ดังภายในหน้ากระดาษ
 วาดเขียน ขนาด ๓๐×๕๐ ซม. ๓ ภาพ จดบรรยายสี
 ตามสภาพของสิ่งต่าง ๆ ภายในห้องอาหาร (สีภายใน)
 ด้วยสีน้ำ ให้ชัดเจน เรียบร้อย

นายเด่น จันทนะโพธิ

หมวด ข. วิชาปั้นสลัก

๖. รูปคน รูปสัตว์

ให้ปั้นภาพนูนสูง (High-relief) จากคนหรือ
 สัตว์ในท่ายืนหรือนั่ง ที่เห็นจากด้านข้าง (Profile)
 ขนาดกรอบกว้าง ๖ นิ้ว ยาว ๓๐ นิ้ว

๓. รูปคนเหมือนแบบสากล

ให้ปั้นภาพนูน (High-relief) จากหน้าคนเพียง
ไหล่ (แบบเงินเหรียญ) จากด้านข้าง (Profile)
ขนาดกรอบกว้าง ๒ นิ้ว ยาว ๓๐ นิ้ว

นายสุวิทย์ เกสรกุล

๔. รูปลอยแบบประจำชาติ

ให้เลือกปั้นรูปลอยแบบสากลหรือแบบประจำ
ชาติ อย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียว

แบบสากล ให้ปั้นภาพนูน (Bas-relief) ประ-
กอบด้วยดอกไม้ ใบไม้ จะมีสัตว์หรือแมลงด้วยก็ได้
ให้ลอยดังกกล่าวบรรจุอยู่ในกรอบสี่เหลี่ยมผืนผ้า
ขนาด ๘" x ๓๐" หน้าประมาณ ๓.๓/๒"

แบบประจำชาติ ให้ปั้นภาพนูน (Bas-relief)
เป็นลายกนกสามตัวตามแบบศิลปไทย แบ่งส่วน
ละเอียดของงาน เน้นต้นตึก (Relief) ให้ถูกต้อง ขนาด
สูง ๓๐" กว้างตามส่วนที่เหมาะสม ปั้นติดบนพื้นรูป

สีเหลี่ยมผืนผ้าขนาด ๗" x ๑๑" หนาประมาณ ๑.๑/๒"

นายแสง ประพันธ์

๕. การจัดรูปบนสลัก

ให้ใช้ดินเหนียวหรือดินน้ำมัน จัดภาพบน (Bas-relief) ตามหัวข้อที่กำหนดให้ต่อไป ๓ หัวข้อ

- ก. การเลี้ยงสัตว์
- ข. ชีวิตชาวนา

ขนาดภาพ ๖" x ๑๐"

นายชัย พรหมวงศ์

๑๐. บนสลักตกแต่ง

ให้ใช้ไม้ชนิดใดชนิดหนึ่งสลักภาพบน (Bas-relief) เป็นภาพสัตว์สี่เท้าอะไรก็ได้ ทยีนด้านข้าง ให้ขนาดพอเหมาะ กับแผ่นไม้ซึ่งมีขนาด ๗" x ๑๐" หนา ๑" แสดงส่วนตัดและต้นตอก (Relief) ให้เหมาะสม

ถูกต้อง เสร็จแล้วแต่งให้เรียบร้อยไม่ต้องทาสีหรือ นามันใด ๆ

นายแสง ประพันธ์

ข้อสอบวิชาชุดครูประกาศนียบัตร วิชาการศึกษา
หมวด ค. พ.ศ. ๒๕๐๗ วิชาศิลปศึกษา ภาคทฤษฎี
๔๕ คะแนน เวลา ๒ ชั่วโมง

เขียนชื่อและเลขประจำตัวสอบตัว บรรจงไว้ที่หัว
กระดาษเขียนตอบทุกแผ่น

ให้เลือกตอบ ๑ ข้อ

๑. จงอธิบายคำเหล่านี้มาพอเข้าใจ

- (๑) ศิลปอุดมคติ (Idealistic Art)
- (๒) ศิลปสูงส่ง (Classic Art)
- (๓) Dolmen
- (๔) Mosaic

๒. ท่านเชื่อหรือไม่ว่า ในสมัยสโรทัย สมเด็จพระ
พ่อขุนรามคำแหงมหาราช ได้ทรงเสด็จไปประเทศจีน
๒ ครั้ง และได้ทรงนำเอาช่างจีนมาประกอบงานดังกล่า
จนเป็นที่รู้จักกันทั่วโลก โดยที่ช่างไทยไม่สามารถทำได้
มาก่อน

๓. ท่านจะนำทฤษฎี การ จัด ภาพ มา ใช้ ในการ เขียนภาพตกแต่ง หรือการปั้นสลัก ได้อย่างไร จงเขียน ภาพประกอบคำบรรยายด้วย

๔. ทฤษฎีการจัดภาพของศิลปินแขนงต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ จงยกตัวอย่างเปรียบเทียบ ระหว่างทฤษฎีของการจัดภาพเขียน และการจัดรูปปั้น สลัก ประกอบคำบรรยาย

๕. จงอธิบายความหมายของขั้นพัฒนาการทาง ศิลปะของเด็กต่อไปนี้ย่อ ๆ พร้อมด้วยประมาณอายุเป็น ขั้น ๆ ด้วย

ก. ขั้นการใช้มือ (Manipulative Stage)

ข. ขั้นแสดงเป็นรูปสัญลักษณ์ (Symbolic Stage)

ค. ขั้นแสดงเหมือนของจริง (Realistic Stage)

๖. การพัฒนาการทางศิลปะของเด็กในขั้นไหนที่ เด็กเริ่มใช้จินตนาการ (Imagination) ประกอบการ

แสดงออกทางศิลปะ

๗. การใช้สีเขียนภาพผนังของไทยมีส่วนที่คล้าย
และ ต่างกับทางตะวันตกอย่างไรบ้าง จงอธิบายให้
เข้าใจ

๘. ในวงสี่เหลี่ยมจัตุรัส ๑๒ สี มีสีตัดกันอยู่ ๖ คู่
ท่านมีวิธีการใช้สีทั้ง ๖ คู่นี้ ให้เกิดการกลมกลืนกัน
โดยไม่ขัดตา และให้ได้คุณค่าของสีความรู้สึกอย่างไร
จงอธิบายหลักการไว้

นายสงัด มสทถาวร

นายวิรัตน์ พิชญ์ไพบุลย์

นายเฉลิม นาคีรักษ์

นายธำรี สุทธิพันธ์

หนังสืออุทิศ

๑. จิตร บัวบุศย์ ศิลปไทย พระนคร บริษัท
การพิมพ์สตรีสาร จำกัด ๒๕๐๐

๒. จิตร บัวบุศย์ สกุลศิลปพระพุทธรูปใน
ในประเทศไทย พระนคร โรงพิมพ์อ่ำพลวิทยา ๒๕๐๓

๓. วิจารณ์ พิษณุไพบูลย์, ทวี พรหมพุกฤษ์
ศิลปวิจิตรคดี พระนคร มงคลการพิมพ์ ๒๕๐๔

๔. หลวงบริบาลบุรีภัณฑ์ พระพุทธรูปสมัย
ต่างๆในประเทศไทย พระนคร โรงพิมพ์กิตติคุณ ๒๕๐๕

๕. วิชาญ พิณคันเงิน ศิลปกรรมและการช่าง
ไทย พระนคร ห้างหุ้นส่วนจำกัด โอเดียนสโตร์ ๒๕๐๓

๖. ม.จ. หญิงมารศรี สุขุมพันธ์ บริพัตร ประวัติ
ศิลปกรรมตะวันตก พระนคร สำนักพิมพ์ชัยฤทธิ

๗. กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ คู่มือ
ครูประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น วิชาศิลปศึกษาและศิลป

ปฏิบัติ การวาดเขียน พระนคร โรงเรียนการช่างดุสิต
ศึกษา (แผนกการพิมพ์) ๒๕๐๔

๘. หน่วยงานศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ *คู่มือแกะสลักไม้ในโรงเรียนประถมศึกษาดอนปลายพระนคร* โรงพิมพ์การศาสนา ๒๕๐๔

๙. บริษัท คณะช่าง จำกัด *รูปสัตว์แบบหัตถ์วาดเขียนและแบบปักเล่ม* ๒ พระนคร บริษัทคณะช่าง จำกัด ๒๕๑๗

๑๐. สง่า วัคมิตต์ *ตำราหัตถ์วาดภาพคน* พระนคร บริษัท แพรวพิทยา ๒๕๐๒

๑๑. พินิจ ภวงค์ระวี *คู่มือวิธีสอนศิลปในชั้นประถม* ธนบุรี โรงพิมพ์การช่างดุสิตศึกษา ๒๕๐๓

๑๒. นารอด โพธิประสาธ *สถาปัตยกรรมในประเทศไทย* พระนคร

๑๓. ศิลป์ พีระศรี (พระยาอนุমানราชชน แปล) *ศิลปสงเคราะห์* พระนคร

๑๔. ศิลป์ พีระศรี *องค์ประกอบแห่งศิลป์* พระนคร

๑๕. ธานี สุทธิพันธ์ ศิลป์ โรงพิมพ์ ร.ศ.พ.
๒๕๐๖
๑๖. เวียน ชัมคีรี พุทธานภาพ พระนคร
๑๗. สำนักข่าวสารอเมริกัน กรุงเทพฯ หลัน
อินตัง เสนอทัศนียภาพอเมริกา พระนคร
๑๘. การแสดงศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ ๑๕ พระ
นคร ห้างหุ้นส่วนจำกัด ศิวพร ๒๕๐๖
๑๙. V.M. Hillyer and E.G. Huey A
CHILD'S HISTORY OF ARTS Newyork
appelton-century croftine 1951
๒๐. Ran inting RAN INTING'S TAIWAN
Taipei heritage press
๒๑. Silpa Bhirasri THE ORIGIN AND
EVOLUTION OF THE THAI MURALS. Bang-
kok published for the exhibition of photo-
graphs of mural paintings 1959
๒๒. Silpa bhirasri ABARE OUT LINE

OF HISTORY AND STYLES OF ART Bangkok

๒๓. คำบรรยายของ

- ดร. ก่อ สวัสดิ์พานิชย์
 - ดร. ศีลา ฉายนีย์โยธิน
 - อาจารย์จิตร บัวบุศย์
 - อาจารย์เฉลิม นาคีรักษ์
 - อาจารย์แสง ประพันธ์
 - อาจารย์ป๋วย พร้อมวงศ์
 - อาจารย์สมปอง พิรัชกิจ
 - อาจารย์วิรัตน์ พิชญ์ไพบุลย์
 - อาจารย์อาวี สุทธิพันธ์
 - อาจารย์ละออ การณษะวงนิช
 - อาจารย์สมพงษ์ ศิวเจริญ
 - อาจารย์กุศล สุจรรยา
 - อาจารย์กฤษณา ฅนเสนี
 - อาจารย์เป็รื่อง กุมท
-

